

DATUM
2015-09-30
ERT DATUM
2015-06-26

DIARIENR
2015/153-4
ER BETECKNING
N2015/5036/PUB

Regeringskansliet
Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

En ny regional planering – ökad samordning och bättre bostadsförsörjning (SOU 2015:59)

I detta remissvar tillstyrker Statskontoret utredningens förslag avseende en ny regional planering samt en nationell strategi och ett forum för fysisk planering och bostadsförsörjning. Förslaget som avser att inskränka länsstyrelsens möjlighet att påverka innehållet i planeringen avstyrks av Statskontoret. I det följande redovisar Statskontoret bakgrunden till dessa ställningstaganden samt vad som i övrigt är viktigt att beakta i anslutning till utredningens förslag.

En ny regional planering

Statskontoret tillstyrker förslaget om en ny regional planering eftersom den skapar förutsättningar för ökad samordning mellan olika planeringssystem, sektorsintressen och geografiska nivåer samt förbättrade planeringsunderlag. Detta kan i sin tur leda till en effektivare planeringsprocess. Statskontoret tror dock inte att förslaget innebär en lösning på problemen med bostadsförsörjning och långsiktig hållbar utveckling. Som bäst kan förslaget leda till förutsättningar för att planeringen kan vara ett verktyg för att exempelvis bygga fler bostäder och nå miljö kvalitetsmålen. Men det behöver inte bli så. Styrningen och incitamenten är för svaga och byggandet av bostäder påverkas av så många andra faktorer.

Statskontoret vill också peka på att det kan vara svårt att genomföra förslaget i praktiken eftersom det kräver såväl förstärkt kompetens hos vissa aktörer som att kommunerna och den ansvariga regionala aktören behöver tillskjuta mer resurser till planeringsprocessen. Redan i dag har många kommuner svårt att rekrytera planerare och ont om resurser för planering. Utredningen påpekar också att berörda aktörers inställning till regional fysisk planering blir viktig för att implementera och realisera nyttan med förslaget. Det måste alltså till något av en kulturförändring. Enligt Statskontorets bedömning har inte utredningen på ett övertygande sätt tydliggjort hur dessa utmaningar ska lösas.

Inskränkningen av länsstyrelsernas möjlighet att påverka

Utredningen föreslår att länsstyrelsernas möjligheter att påverka planeringens innehåll och möjligheter att överpröva planer inskränks. Enligt utredningen ska den nya regionala planeringen kunna tillgodose de behov

som ligger bakom länsstyrelsens uppgifter avseende mellankommunal samordning. Detsamma gäller för regeringens möjlighet att meddela planföreläggande.

I rapporten *Hur fungerar bostadsförsörjningen?* (2006:2) konstaterade Statskontoret att staten saknar verkningsfulla styrmedel för att nå målen för bostadsförsörjningen. Statskontoret anser därför att samtidigt som det är viktigt att planeringsprocessen inte fördröjs mer än nödvändigt, bör man vara försiktig med att ytterligare inskränka statens möjligheter att påverka. Effekten av att länsstyrelsen har haft möjlighet att yttra sig över kommunernas mellankommunala samarbete bör inte underskattas. Inte heller effekten av att regeringen har möjlighet att meddela planföreläggande bör underskattas. Enligt vår bedömning bör länsstyrelsens roll och regeringens möjlighet att meddela planföreläggande kvarstå till dess att den nya regionala planeringen visat sig bättre ta om hand mellankommunala och regionala frågor än nuvarande system. Statskontoret avstyrker därför förslagen.

En nationell strategi och ett forum för fysisk planering och bostadsförsörjning

Statskontoret tillstyrker förslaget om en nationell strategi och ett forum för fysisk planering och bostadsförsörjning. Under arbetet med Statskontorets rapport *Från analog till digital – insatser för att främja en digital planprocess* (2014:3) efterfrågades, av både kommuner och länsstyrelser, uttalande ambitioner från statens sida vad gäller den fysiska planeringen. Det man önskar är att regeringen är tydlig i sin styrning så att det blir lättare att exempelvis prioritera mellan olika mål och väga riksintressen mot varandra. Kommunerna ville också få vägledning i vilken riktning de ska styra samhällsplaneringen. Enligt Statskontoret bör strategin koordineras med den nationella strategin för regional utveckling och forumet bör samverka med forum för regional tillväxt och attraktionskraft.

Generaldirektör Ingvar Mattson har beslutat i detta ärende. Utredningschef Erik Nyberg och utredare Åsa von Sydow, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Ingvar Mattson

Åsa von Sydow